

The Symphony Hall. Foto: auteur.

investerings in het neerzetten van de vernieuwde infrastructuur, ook de lasten te dragen van het onderhoud van deze infrastructuur. Dit begint meer een druk te worden nu de laatste jaren veel nieuwe projecten zijn gerealiseerd met behulp van gelden die zijn verkregen vanuit de opbrengsten van de staatsloterij, die vervolgens weer onderhouden moeten worden door de gemeente. In eerste instantie ging het loterijgeld vooral naar Londen en naar de grote projecten (bijvoorbeeld Bernard Haitinks *Royal Opera House*: 75 miljoen pond). Later was Birmingham ook succesvol, onder meer met loterij-bijdragen, voor meer alternatieve vormen van cultuur.

IKON GALLERY

In het nachtelijk uitgaansgebied van Birmingham (John Bright Street) bevond zich sinds begin jaren tachtig een bijzondere galerie: *Ikon Gallery*. In de galerie trachtte men nieuwe kunst aan een zo breed mogelijk publiek te tonen. De directie ontdekte veel nieuwe jonge kunstenaars en de galerie kreeg naam. De *Ikon* was ook een belangrijke partner in een nationaal netwerk van vooraanstaande nieuwe galeries met *The Fruitmarket* in Edinburgh en *The Cornerhouse* in Manchester. Gezamenlijk brachten zij ook in het buitenland jonge Britse kunstenaars met zeer diverse culturele achtergronden, onder de aandacht. De gemeente hoopte dat de *Ikon Gallery* binnen het nieuwe stedelijk revitaliseringsbeleid een trekkersfunctie kon gaan vervullen. Deze hoop bleek ijdel. De straat was 's avonds en 's nachts vol men-

sen die de pubs en clubs in doken. Overdag struikelde je over de rotzooi van het nachtelijk vertier en de *Ikon* kon hier niet verder. De gemeente stelde een verhuizing van de galerie voor naar een nieuw gebouw in het hart van de binnenstad: Centenary Square. De directie koos echter voor een oude school aan de rand van het prestigieuze project *Brindley Place*, in de schaduw van het nieuwe hoofdkantoor van British Telecom. Op deze nieuwe plek doet de *Ikon* het beter dan ooit tevoren. Er komt veel kijkend en kopend publiek, inclusief de mensen die in de directe omgeving wonen, werken of op bezoek komen.

THE DRUM

Moeilijker ligt het voor *The Drum*. De plaats van oorsprong was in Moseley, niet ver bij de universiteit vandaan en met huizen uit de jaren dertig en een gemeleerde bevolking. Uit deze bevolking kwam een groeiend aantal artiesten en publiek: men groeide uit het oude gebouw en ging op zoek naar een nieuwe ruimte voor multiculturele kunst. Met 1,8 miljoen pond uit de loterij en nog eens een zelfde bedrag uit *City Challenge*, het grote nationale stedelijke vernieuwingsfonds van de jaren negentig, konden men een nieuw gebouw in Newtown laten bouwen. Newtown is een buurt met veel ethische groepen die vooral in hoogbouw huurflats wonen. De bewoners van Newtown wilden liever dat het geld gestoken werd in het opknappen van de bingo-hal. De kunst van *The Drum* is voor velen van hen veel te hoog gegrepen en bezoekers uit andere delen van de stad zijn

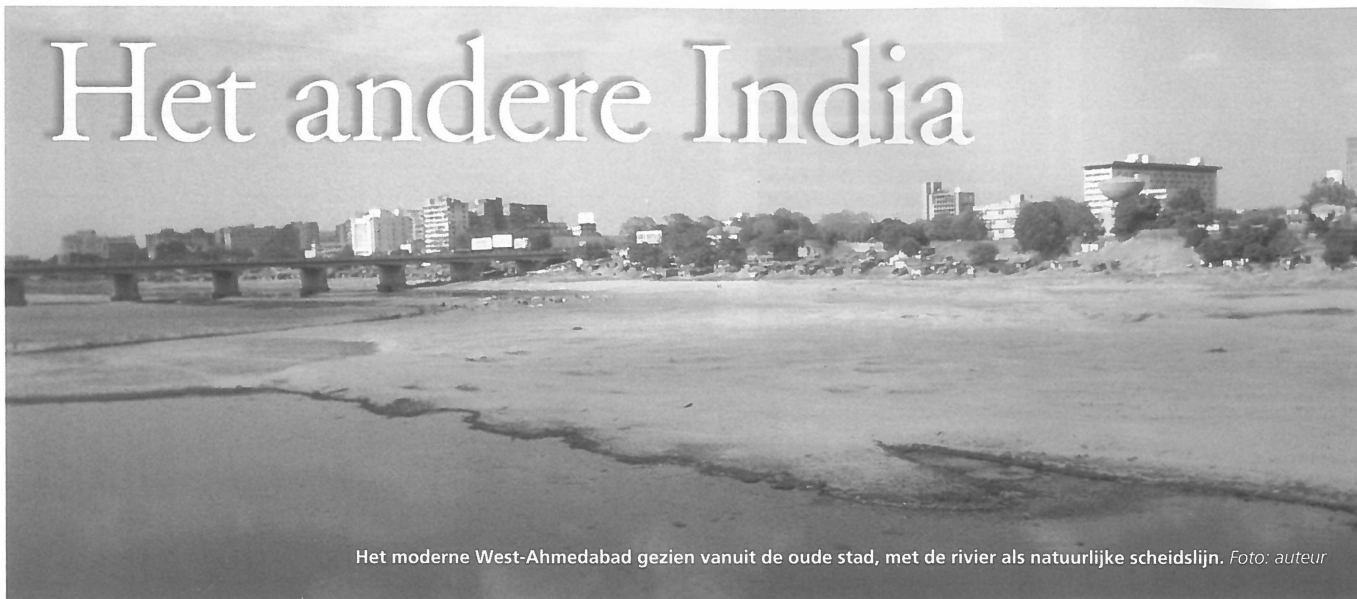
bang dat hun auto in Newtown wordt leeggevoerd of gestolen. Ook de gemeente werkt niet echt mee. Waar de enorme tekorten bij de traditionele kunst voor lief worden genomen, wordt voor *The Drum* de hand strak op de knip gehouden. De directie van *The Drum* ziet de toekomst somber in.

SUCCESS?

Net als in veel andere steden lijkt de enorme groei van investeringen in kunst en cultuur in Birmingham hand in hand te gaan met de cultuuromslag die gemaakt is van een blauwe boorden-economie naar een witte boorden-economie. De winnaars van deze overgang zijn ook de kunstinstellingen zelf. In Birmingham kan men inmiddels krijgen wat vroeger alleen maar Londen had. Men kan er even goed naar de opera of een concert van een orkest van wereldklasse. Voor het publiek dat iets nieuws wil, biedt met name het multiculturele aanbod in muziek en dans maar ook in beeldende kunst een aantrekkelijk alternatief. In een stad als Birmingham waar zoveel multi-etnische groepen leven, is er ruim voldoende aanbod. De verliezers zijn grotendeels de mensen buiten het stadscentrum. Voor hen brengt kunst geen brood op de plank en is de kritiek op de gemeentelijke bestedingen aan kunst groot. Het is daarom ook pijnlijk dat juist de armeren in Engeland zo veel geld uitgeven aan staatsloten waarmee de kunst wordt gesubsidieerd.

* Rene Verhoeff is als docent-onderzoeker werkzaam bij de Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen-Universiteit Utrecht

Het andere India

Het moderne West-Ahmedabad gezien vanuit de oude stad, met de rivier als natuurlijke scheidslijn. Foto: auteur

Heel lang is naar India gekeken als een sterk centralistisch gestuurde staat met een socialistisch economisch beleid. Onderzoekers hebben onvoldoende oog gehad voor de mogelijkheden om op deelstaatniveau een redelijk onafhankelijk en zelfs liberaal economisch beleid te voeren. In de jaren tachtig ontwikkelde de deelstaat Gujarat zich tot de op een na belangrijkste industriële deelstaat in India. De machtigste is en blijft het aangrenzende Maharashtra met de hoofdstad Bombay (Mumbai), waar meer dan de helft van de Indiase belastingopbrengsten worden gegenereerd. Het economisch succes van de deelstaat Gujarat is in belangrijke mate te danken aan het liberaal economische beleid, dat de deelstaatregering van Gujarat al veel eerder invoerde, nog voor de centrale overheid er in de jaren negentig aan begon. Zo werden tien havens geprivatiseerd, terwijl de overheid zelf in andere havens investeerde. Dat de deelstaatoverheid heel bewust de concurrentie met de buurstaat Maharashtra is aangegaan, blijkt uit een advertentie in een speciale bijlage van de *Financial Times* in 1996: "If you have had enough of the congestion in the port of Mumbai, try the 173 ports of Gujarat!" Evenals vertegenwoordigers van andere deelstaten reizen die van Gujarat tegenwoordig zelfstandig in het buitenland om interesse te wekken bij potentiële buitenlandse investeerders. De overheid kan goedkoop land beschikbaar stellen, belastingfaciliteiten aanbieden en zondig heel soepel zijn met het afgeven van vergunningen als investeringen echt interessant zijn voor de staat.

AHMEDABAD

In de economische hoofdstad Ahmedabad heeft een ingrijpende economische herstructurering plaatsgevonden. De traditionele textielindustrie was in de jaren zestig al niet meer concurrerend.

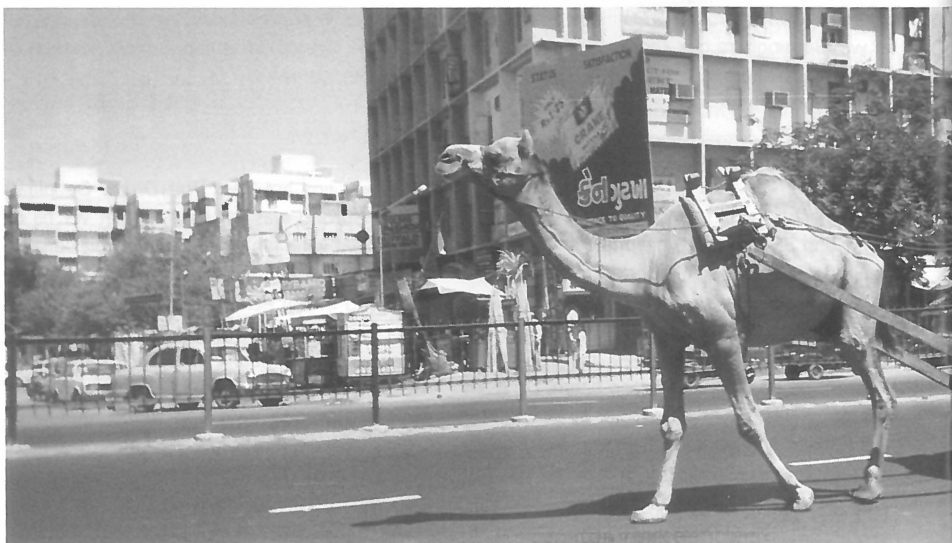
MEINE PIETER VAN DIJK*

Voor wie nu nog hetzelfde beeld heeft van India als in de jaren zeventig, is het hoog tijd dit beeld aan te passen. Sinds die tijd vinden, zeker op het niveau van de deelstaten, ingrijpende veranderingen plaats. In dit artikel staan de ontwikkelingen in de deelstaat Gujarat centraal.

De technologie was verouderd en arbeid was te duur geworden. Bij de koude sanering verloren veel mensen hun baan. Daar staat tegenover dat de stad in toenemende mate het centrum van de dienstensector is geworden. Banken en verzekeringsmaatschappijen die actief zijn in de hele deelstaat vestigen zich er in toenemende mate.

nieuwe kansen kregen.

De textielindustrie is inmiddels ook nieuw leven ingeblazen met de ontwikkeling van nieuwe producten, een modernere manier om stof te produceren en de enorme mogelijkheden die nieuwe markten boden. Uit Uganda verdreven Aziaten, veelal afkomstig uit Gujarat, bestellen

Tevens is er een grote bloei in informele bedrijvigheid en in kleine ondernemingen. Tienduizenden werklozen uit de textielsector hebben zo

nu vanuit Engeland en Canada in Gujarat T-shirts die aan de toeristen in Kenia worden verkocht. De nieuwe, vaak kleinere, textielbedrij-